

ODGOVORI NA VPRAŠANJA S SESTANKOV SDS V JANUARJU

Na sestankih samoupravnih delovnih skupin v januarju smo obravnavali naloge za uresničevanje planskih nalog in aktivnost delegatov SDS v samoupravnih organih in delegacijah. Kot je razbrati iz zapisnikov, so bili sestanki uspešni, povsod so se pogovarjali o nalogah s svojega delovnega področja in se zavzeli za izpolnjevanje, obravnavali pa tudi spremljajoče probleme.

Na teh sestankih je bilo postavljenih tudi veliko vprašanj in pripomb, skupaj 47, kar kaže, da so takšne oblike samoupravnega delovanja potrebne in da so prejšnji zbori zavirali takšne oblike dela, ki dajejo delavcem možnost aktivnega vključevanja v dogajanja v njihovem ožjem delovnem okolju in v celotni tovarni.

Zastavljena vprašanja in pripombe bi lahko razporedili po treh področjih:

Precej vprašanj je bilo s področja nagrajevanja in osebnih dohodkov. Na ta in tovrstna vprašanja bomo pripravili odgovore praviloma v treh dneh. Tako smo storili tudi tokrat. To so seveda obrazložitve oz. pojasnila, nekatere predloge pa bo potrebno obdelati še s komisijo za sistematizacijo in nagrajevanje.

Kar številna so bila vprašanja s področja proizvodne problematike. Skoraj vsa so bila utemeljena. Nekatere probleme je bilo mogoče takoj odpraviti (vzdrževanje strojev in čiščenje garderob po izmenah v pp, popravilo črpalke v klimi, sprememba kvalitete mešanice na OE strojih), druge pa zahtevajo več priprav in časa (področje normiranja, dopolnitve nagrajevanja po delu, načrtno vzdrževanje strojev), vseka-

kor pa opozarjajo na neresene probleme v proizvodnji.

Izvzeta pa ni bila tudi kadrovska socialna problematika, saj se je na to področje nanašalo veliko vprašanj, predvsem na odločbe in koriščenje rednega dopusta, prevoze z mestnim avtobusom, ki naj bi jih prilagodili našemu turnusu dela, delovni koledar, (ki je letos zaradi zanih vzrokov kasnil), delovno disciplino, pa vprašanje o blokih za topli obrok, in podobno.

Na večino vprašanj je bilo odgovorjeno že v dnevnikih Informacijah, za objavo v glasilu pa smo izbrali dvojice vrst vprašanj, ki bodo zanimala vse delavce.

Z začetkom delovanja samoupravnih delovnih skupin smo lahko zadovoljni, predvsem pa tudi z vodji, ki so v večini sojeli novo obliko samoupravnega delovanja ter uspešno in dogovorjenem roku izvedli sestanke.

OBRATOVODJE NA SESTANKIH SDS

Iz predilnic je prišlo nekaj predlogov za udeležbo obratovodij na sestankih samoupravnih delovnih skupin.

Obratovodje in direktorji sektorjev se bodo praviloma udeleževali sestanka ene samoupravne delovne skupine v delu delovnega procesa ki ga vodijo, ne pa vseh sestankov. Če posamezna SDS želi, da se zaradi specifičnega problema obratovodja ali direktor sektorja udeleži sestanka njihove SDS, naj mu to vodja pravočasno sporoči in tudi nakaže vsebino problema. Ni pa dolžnost obratovodij, da sodelujejo na sestankih vseh SDS, ker časovno tega ne bi zmogli, posegali pa bi tudi v dolžnosti vodje SDS za izpeljavo sestankov oz. zborov.

Pred sprejemanjem zaključnega računa

Med stalne aktivnosti pri sprotne spremljanju in ocenjevanju gospodarjenja v organizaciji združenega dela mora sindikat zagotoviti celovite razprave in odgovorno odločanje delavcev ob sprejemanju zaključnega računa za leto 1980 in obravnavanju rezultatov gospodarjenja. Zaradi tega je nujno, da vsi, ki so dolžni pripraviti poročila o gospodarjenju v preteklem letu, pripravijo kvalitetno in razumljivo informacijo, kar je osnova za odgovorno in zavestno odločanje delavcev. Iz poročil mora biti razvidno tudi izvajanje sprejetih načrtov, ter prikaz vzrokov za morebitno neizpolnjevanje nalog in obveznosti, sprejetih v planskih dokumentih.

O predlogu dokončne delitve čistega dohodka, skupaj s poročilom o gospodarjenju v preteklem letu, bomo razpravljali in ga sprejemali na zborih delavcev, ki so sklicani preko zborov novoustanovljenih samoupravnih delovnih skupin.

Vključimo se v razprave na zborih s tehničnimi pripombami in predlogi, saj imamo sedaj več možnosti za aktivno sodelovanje!

Sindikati smo tudi udeleženci dogovora o uresničevanju razporejanja dohodka in oblikovanja sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, zato moramo s svojimi odločitvami prispevati k uresničitvi dogovorjenega na tem področju. Pripombe in predlogi delavcev pa bodo podlaga za dograjevanje dokumentov in samoupravnih splošnih aktov, ter sistema nagrajevanja po delu.

A. Povše

NOVO!?

Koliko dni dopusta imam?

Na sestankih samoupravnih delovnih skupin je bilo dosti vprašanj o rednih letnih dopustih, še več pa neopravičenih reklamacij v pisarni administracije. Naj s tem prispevkom skušamo omiliti te nejasnosti. Kaj je torej novega?

S prehodom vseh delavcev na 8-urni delovni čas s prostimi sobotami, se je za večino (razen tistih, ki so imeli že prej proste sobote), na odločbah o dopustih spremenilo število dni, ki jih lahko izkoristijo za letni dopust. V celotni dopust je bilo potrebno šteti tudi proste sobote. Tako se posameznikom, ki imajo od 18 do 23 dni dopusta odšteteta 2, od 24 do 29 trije in

od 30 dni štirje dnevi dopusta, saj to obdobje zajema toliko prostih sobot.

Koliko dni dopusta pripada glede na leta službe posamezniku, si oglejte na spodnji tabeli. Primerjajte tudi po novem preračunane dneve dopusta s starim, ko smo preračunavali do ure natančno, kar pa ni v skladu z zakonom o delovnih razmerjih.

Delovna doba	Štev. dni dopusta	PRERAČUNANO	
		staro	ново
Od 6 mes. - 2 let	18 dni	15 dni 6 ur	16 dni
od 2 let - 5 let	19 "	16 " 5 "	17 "
5 " - 8 "	20 "	17 " 4 "	18 "
8 " - 11 "	21 "	18 " 3 "	19 "
11 " - 13 "	22 "	19 " 2 "	20 "
13 " - 15 "	23 "	20 " 1 "	21 "
15 " - 17 "	24 "	21 " —	21 "
17 " - 19 "	25 "	21 " 7 "	22 "
19 " - 21 "	26 "	22 " 6 "	23 "
21 " - 23 "	27 "	23 " 5 "	24 "
23 " - 25 "	28 "	24 " 4 "	25 "
25 " - 27 "	29 "	25 " 3 "	26 "
nad 27 let	30 "	26 " 2 "	26 "
Z dodatki pri delavcih starih nad 50 let	31 "	27 " 1 "	27 "
	32 "	28 " —	28 "
	33 "	28 " 7 "	29 "
	34 "	29 " 6 "	30 "
	35 "	30 " 5 "	31 "

V RAZPRAVI JE DELOVNI KOLEDAR

Pripravili smo predlog delovnega koledarja za naslednje leto. Medtem ko koledar za neproizvodne sektorje ne prinaša dosti novosti, jih koledar za proizvodni sektor ima. Največja novost so delni kolektivni dopusti. Vsakdo bi moral izkoristiti 12 dni dopusta po koledarju. Vsaki izmeni bosta v dopust šteti soboti v času kolektivnega dopusta, ker lahko tako dosežemo, da ima proizvodnja v tem času vse sobote proste. V nasprotnem primeru bi izmena, ki dela takrat dopoldan delala še v soboto, in bi morali zagajati stroje samo za eno izmeno. S tem koledarjem bi bilo šest poletnih tednov ukinjeno nočno delo.

V celotnem letu bi bilo pet popolnoma prostih sobot. Vsek posameznik bi opravil 13 (z dopusti 15) delovnih sobot. S tem bi doprinesli dva dni za konec leta in en dan za gladnost.

Predlog delnega kolektivnega dopusta je bil objavljen v 22. št. Predilca. Danes se sprašujemo, če smo ga res dobro procuili!

V tabeli niso prikazani dnevi dopusta, ki pripadajo posameznikom za različne pogoje, ki pa so natančno opisani v pravilniku o delovnem razmerju, in jih vsak sam, zase, gotovo zna napamet.

Dodajmo naj še to, da smeti delavec do 50. leta starosti največ 30 dni dopusta (preračunano, 26 dni). Nad starostjo 50 let pa pridobijo delavci še 3 dni (torej največ 33 dni, kar je preračunano 29 dni) ali 5 dni, če so dopolnili 33 let delovne dobe skupaj največ 35 dni ali preračunano 31 dni). Več kot 30 dni do-

pusta imajo lahko še delavci, mlajši kot 50 let, če imajo priznano 60 % telesno okvaro.

Pri tem ni nobenih izjem in marsikdo ne more uporabiti dneve dopusta, ki bi mu sicer pripadali zaradi določenih pogojev (nočno delo, delavci s posebnimi pooblastili, itd.).

Še nekaj besed o planiranju dopusta. Ker nismo sprejeli delnega kolektivnega dopusta,

še ne pomeni, da bo lahko svoj dopust vsakdo izbral kadar se mu bo zahotelo. Posameznik mora svoj dopust planirati že v začetku leta, da lahko planirane dopuste delavci med seboj uskladijo. Pri tem je tako kot oddih, važno tudi to, da se proizvodnja ne zanemarija in da dosežemo planirane rezultate.

M. M.

Kako izvajamo zakon o združenem delu?

Minila so štiri leta, odkar so v skupščini SFRJ sprejeli zakon o združenem delu (25. novembra 1976). To in priprave na tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije, je bil povod, da je urednik Tanjuga, Miodrag Dundjerović zaprosil predsednika komisije za spremljanje izvajanja ZZD, Dušana Bogdanova, da bi za glasila v organizacijah združenega dela povedal kaj več o tem, kako izvajamo zakon o združenem delu?

Prošnji se je ljubeznivo odzval in dejal:

»V letošnjem letu mora priti do novih kakovosti pri doslednem izvajanju zakona o združenem delu. To posebno velja za odredbi o združevanju in vzpostavljanju dohodkovnih odnosov.

Vse to, kar se je v zadnjem času dogajalo v našem gospodarstvu: (od dirk za cene, pomanjkanja nekaterih proizvodov, prekinitvev dolgoletnih poslovnih zvez, monopolističnega obnašanja, do uravnilovke pri delitvi osebnih dohodkov), je posledica zapostavljanja zakona o združenem delu.

Za prvim smelim korakom k prilaganju »mali ustavi« je le-ta skoraj obstal. Delno lahko to opravičujemo z nevesečnostmi, ki so spremljale naše gospodarske tokove, nastale zaradi plačilno-bilančnih težav. Bolj zaskrbljujoči pa so vzroki subjektivne narave. Težko je spreminjati miselnost in zaradi tega lahko postane uvajanje zakona o združenem delu, postransko delo.

Zaradi tega se nekatere poslovne in finančne strukture vedejo prav nasprotno kot velevajo načela tega systemskega zakona. Tega ne bi smeli zanemarjati. So najvnetejši zagovorniki klasičnih kupoprodajnih in kreditnih odnosov, ker menijo, da se le tako lahko uspostavljajo čisti ra-

čuni,« je dejal Dušan Bogdanov.

»Združeno delo ne trpi mej, a vendar so se ponekod vsilile skupine, ki se obnašajo kot lastniki in se zapirajo v ozke teritorialne okvire. Nezadostna združenost in zapiranja družbenopolitičnih skupnosti na vseh nivojih, so pripeljali do vedno večje odvisnosti gospodarstva od uvoza. V mnogih organizacijah združenega dela je zaradi monopolističnega položaja na tržišču, prisotna miselnost, da zmorejo vse sami, čeprav njihov ekonomski položaj, ni rezultat dela. Prav organizacije, ki imajo privilegirani položaj, ne kažejo zanimanja za dohodkovno povezovanje z organizacijami, ki poslujejo pod težjimi pogoji. Ta vprašanja bodo ena od glavnih tem na tretjem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije,« je poudaril Dušan Bogdanov.

»Posebna nevarnost preti od vse bolj prisotne uravnalovke pri delitvi osebnih dohodkov, ki je privedla do precejšnjega zaviranja rasti produktivnosti dela. Temeljne organizacije združenega dela in delovne organizacije so sprejele pravilnike o delitvi sredstev za osebne dohodke. Nadaljna aktivnost pa je skoraj zamrla, čeprav so znane slabosti. Osebnih dohodkov še vedno ni odvisen od ustvarjenega dohodka.

Kvalifikacija, poklic in delovna doba so še vedno glavni kriteriji delitve. Pogoji dela so skoraj zanemarjeni. Če se bo tako nadaljevalo, se lahko zgodi, da bomo ostali brez delavcev tam, kjer so pogoji dela najtežji, v rudnikih, livarnah, in na gradbiščih,« je opozoril predsednik komisije.

»Splahnela je tudi debata, če se lahko vsako delo meri. Pri tem ne bi smelo biti vprašanj, pa vendar je pri večini primerov ostalo po starem. Delavci v strokovnih službah še vedno žive od plače, ker bojda niso uspeli poiskati odgovarjajočih kriterijev,« je dejal Bogdanov.

Običajno se vse obveznosti izvajanja ZZZ nalaga na združno delo. O tem pričajo prav tisti, ki bi morali tudi sebi poiskati naloge. Take so predvsem občine.

»Namesto da bi se, z vzpostavljanjem svobodne menjave dela, zmanjšala praksa starih davkov in prispevkov, se je v zadnjem času celo toliko povečala, da znatno obremenjuje dohodek in osebne dohodke zaposlenih v gospodarstvu. Delavci se težko znajdejo v interesnih skupnostih, čeprav odločajo o svojem dohodku, njihovi delegati pa so pod pri-

tiskom strokovnih služb in se dogaja, da sprejemajo skoraj vse zahteve. Če morajo delavci, zaradi ustavnih obvez in načel družbene solidarnosti, zadovoljevati potrebe za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, izobraževanje in zdravstvo, zakaj bi morali to početi še za nekatera druga področja in dejavnosti, kjer je nujna neposredna menjava dela. Dogaja se, da od organizacij združenega dela, ki sicer poslujejo na robu rentabilnosti ali celo z izgubo, jemljemo sredstva v obliki davkov in prispevkov, denimo za športne aktivnosti in delo nogometnih klubov.

Nujno bo končno napraviti odločen korak k preprečevanju nenačrtnega zajemanja dohodkov. ZZZ predpisuje za začetek, da se vse obveznosti sprejemajo enkrat letno, za vse dejavnosti naenkrat. To se še ne izvaja, še manj pa načelo svobodne menjave dela med proizvodnjo in družbenimi dejavnostmi. Samoupravne skupnosti še niso postale mesto dogovorjanja potreb v skladu z možnostmi združenega dela.

Tudi na ta vprašanja bo potrebno odgovoriti na kongresu samoupravljalcev,« je na koncu dejal Dušan Bogdanov.

TANJUG

NADURE V 4. TROMESEČJU

	OKTOBER		NOVEMBER		DECEMBER	
	štev. oseb	štev. nadur	štev. oseb	štev. nadur	štev. oseb	štev. nadur
PROIZVODNI SEKTOR						
- čistilnica	3	44	4	46	8	106
- mikalnica	2	11	2	17	-	-
- predpredilnica	1	8	1	4	3	35
- predilnica	5	31	-	-	7	192
- sukalnica	8	88	2	8,5	2	13
- vlagalnica	4	101	3	80	3	104
- zbralnica cev	-	-	-	-	1	16
- admin.delavci	2	25	3	17	2	19
Skupa.j	25	308	15	172,5	26	485
SEKTOR VZDRŽEVANJA						
- meh.,el., zidarji	5	33	4	44	10	136
- valjčkarna	-	-	-	-	-	-
- remont	21	223	16	208	18	333
- čistilne kolone	-	-	2	33	1	14
- kotlarna	2	56	2	60	2	63
- admin.delavci	2	3	-	-	2	10
Skupa.j	30	315	24	345	33	556
KOMERCIALNI SEKTOR						
- skladišče in zaboj.	5	39	1	8	16	252
- admin. delavci	5	38	-	-	2	27
Skupa.j	10	77	1	8	18	279
KADROVSKO-SPLOŠNI SEK.						
- pomožno osebje	3	17	5	140	3	44
- admin. delavci	1	10	2	13	2	53
Skupa.j	4	27	7	153	5	97
FINANČNI SEKTOR	3	40	2	24	2	18
OBROT DRUŽB, PREHRANE	13	78	1	2	13	66
S K U P A J	85	845	50	704,5	97	1.501

Primerjava po tromesečjih:

1. tromesečje je bilo opravljenih 6.321 nadur in izplačano 537.106,55 din

2. tromesečje je bilo opravljenih 4.484 nadur in izplačano 414.353,05 din

3. tromesečje je bilo opravljenih 9.520 nadur in izplačano 857.442,- din

4. tromesečje je bilo opravljenih 3.050 nadur in izplačano 368.641,75 din.

Nadurno delo je bilo, poleg nadomeščanja rednih dopustov, bolniških izostankov in vojaških vaj, kar je prisotno v vseh oddelkih, opravljeno še za:

PROIZVODNI SEKTOR: v čistilnici za pripravo in predelavo odpadkov, ter za popravila in čiščenje filtrov. V mikalnici za čiščenje sesalnih naprav, za popravilo in uravnavo mikalnikov Hergeth. V predpredilnici za popravilo in uravnavo česalnih strojev. V predilnici in sukalnici za nadurno izplačilo RD (sklep DS). Administrativni delavci za redno dežurstvo, ki je s 1. januarjem 1981 ukinjeno.

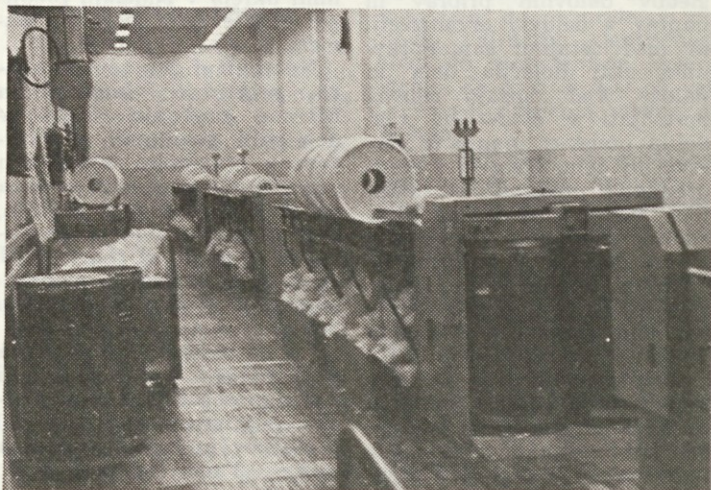
SEKTOR VZDRŽEVANJA: V mehanični delavnici za popravila okvar strojev v proizvodnji, za dela med prazniki in ob prostih sobotah. V elektro delavnici za nujna dela v klimatskih napravah in transformatorskih postajah. Pri remontih za nujna popravila okvar v pp, mikalnici in sukalnici, za čiščenje klimatskih naprav, odsesovalnih kanalov in dežurstvo ob prostih sobotah. Administrativni delavci za vodenje elektroinstalaterskih del.

KOMERCIALNI SEKTOR: Izdelava novih cenikov, pretovarjanje surovin iz skladišč in vagonov, sortiranje materialov za letne popise.

KADROVSKO SPLOŠNI SEKTOR: delo šoferja-kurirja na službenih potovanjih, za dežurstvo, gasilci pa zaradi posebnega obračunavanja štiriizemskega dela.

FINANČNI SEKTOR: nadure so bile opravljene za prenos obračuna OD na računalnik, nadomeščanje zaradi odhoda vodje OD na novo delavno mesto.

OBROT DRUŽBENE PREHRANE: zaradi sobotnega dela v proizvodnji.

Članica uredniškega odbora Marija Zore je na zadnjem sestanku zastavila vprašanje, katerega odgovor bo zanimal tudi druge, gotovo pa vsaj njene sodelavke ob česalnih strojih. Pri teh je potrebno vsakih 20 minut pobirati in odnašati izčesane odpadke. Delavka ima tako ali tako dosti dela z drugimi opravki ob teh strojih. Marijo zanima, kdaj bo usposobljen tekoči trak (sestavni del stroja) za transport odpadkov?

Odgovoril je Darko Primožič, dir. sektorja vzdrževanja: Načrti so že dalj časa pripravljeni, nabavljen je že ventilator. Težave pa so bile s prostorom za odpadke. Edina možnost za to je en del pomožnega skladišča — etaža nižje. Z deli bomo pričeli že ta mesec in bo to urejeno do sredine aprila.

Ali bo letos le 363 dni?

Zaradi tiskarskega škrate ali pa zaradi malomarnosti sta izpadla pri delovnem koledarju za neproizvodne sektorje, objavljenem v 2. številki Litijskega predilca, zadnja dva dneva v avgustu; nedelja in ponedeljek, 30. in 31. avgust 1981. Kar se tiče ponedeljka bi še šlo, toda za nedeljo nam ni vseeno. No, bodimo potolaženi. Nedelja bo. Tudi ponedeljek, in to delovni.

Iz snovi za preizkus znanja iz varstva pri delu

VARSTVO PRI DELU V PREDILNICI

Dela in naloge predenja bombažnih, celuloznih in sintetičnih vlaken na prstančnih in brezvetenskih predilnih strojih so po pravilniku varstva pri delu, dela s povečano nevarnostjo za nastanek zdravstvenih okvar in poškodb pri delu. 43. člen zakona o združenem delu določa, da morajo delavci v delovni organizaciji združenega dela in njihni organi organizirati opravljanje dejavnosti organizacije tako, da je zagotovljena varnost pri delu in izvajati potrebne ukrepe za varstvo pri delu in varstvo delovnega okolja. Zakon o varstvu pri delu in zakon o delovnih razmerjih podrobneje opredeljujeta varstvo pri delu, pravice in odgovornosti delavcev v zvezi z delom in odgovornosti vodstvenih delavcev.

Delovna organizacija je na podlagi zakonskih predpisov sprejela pravilnik o varstvu pri delu, tehnične ukrepe z navodili za posamezna dela in opravila, metodologijo pregledov delovnih priprav in naprav v delovni organizaciji in med ostalimi samoupravnimi akti določila dela in naloge, kjer morajo delavci opravljati v dveletnem razdobju preizkus znanja iz varstva pri delu. Delavci v predpredilnici, predilnici in sukalnici bodo opravili preizkus znanja iz varstva pri delu v prvem polletju. S požarnoyarnostnimi ukrepi so bili zaposleni seznanjeni s predavanji, s pomočjo skript in slikovnim gradivom, v preteklem letu.

Litijski predilec bo za lažje razumevanje varstva pri delu in preizkusa znanja iz varstva pri delu, seznanil zaposlene z varstvenimi ukrepi pri posameznih opravilih in nalogah. Vrsto let je v javnosti prevladovalo mnenje, da dela in opravila predenja na prstančnih strojih ne povzročajo zdravstvenih okvar in poškodb delavcev.

Po statističnih podatkih se večja število invalidskih upokojitev delavk v tekstilni industriji. Po vzrokih je 90% delavk invalidsko upokojenih zaradi obolenj (zdravstvenih okvar), 4% zaradi posledic poškodb na delu, 4% zaradi poškodb izven dela in 2% iz drugih vzrokov. Ti podatki nas opozarjajo, da stabilizacijski ukrepi ne bodo dosegali zaželenih sadov, če ne bomo z zdravstvenimi, tehničnimi, socialnimi in drugimi ukrepi poskrbeli za zdrave delovne pogoje. S tehničnimi ukrepi v delovni organizaciji ustvarjamo primernejše delovne pogoje. Vendar je odsotnost z dela zaradi bolezni še vedno visoka. V delovni organizaciji

je bilo v 11 mesecih preteklega leta 7,6% bolniških izostankov. V predilnicah je odstotek izostankov z dela še višji in dosega 10%. To pomeni, da je od 100 delavk povprečno vsak dan 10 delavk v bolniški.

Obolenja zaradi katerih je v delovni organizaciji največ izgubljenih dni, so:

1. bolezn gibalnega sistema in vezivnega tkiva;
2. bolezn urogenitalnega sistema;
3. bolezn dihalnega sistema.

Vzrok za pogosto obolenja za navedenimi boleznimi je v precejšnji meri zaradi prisilne držbe telesa pri vezanju pretrgov in čiščenjih strojev. Bolezn gibalnega sistema in vezivnega tkiva so pogojena z delom v neprimernem delovnem okolju (vročina, preprihi, temperaturne spremembe); npr. odhod na malico v menzo brez nogavic ali celo brez rokavov.

V sestavku bom podrobneje seznanil zaposlene z varstvenimi ukrepi v oddelkih predilnic upoštevajoč dejanske razmere.

Normativi za temperaturo, relativno vlažnost in hitrost kroženja zraka v delovnih prostorih so navedeni v pravilniku o splošnih ukrepih in normativih varstva pri delu za gradbene objekte, namenjene za delovne in pomožne prostore. (Ur. list SFRJ št. 27/67). Normativi so predpisani za zimsko in za toplo dobo.

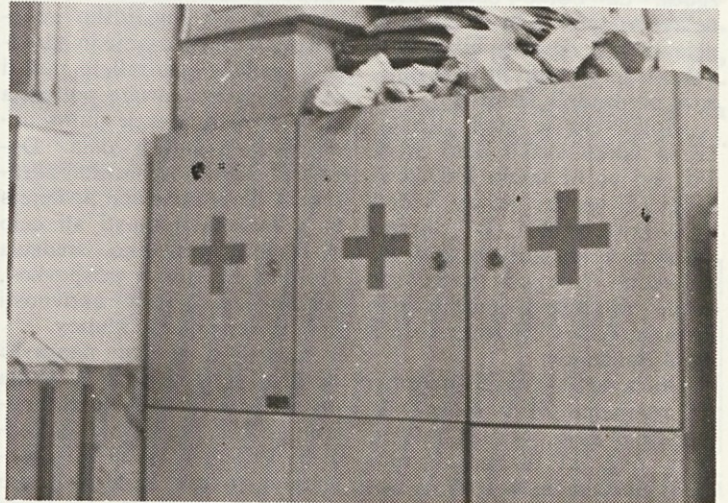
Po normativih temperatura v delovnem prostoru ne bi smela presegati 28 stopinj Celzija, relativna vlažnost 40–60 odstotkov in hitrost kroženja zraka 0,3 m/s (maksimalno : 0,5 m/s).

Klimatske naprave v predilnicah v letni dobi ne zagotavljajo v zadostni meri hlajenje zraka, zato temperature znatno presegajo dovoljene meje.

S povečanjem zmogljivosti pretoka zraka v klimatskih napravah v predilnici bombaža bo zagotovljena večja izmenjava zraka v delovnem prostoru. Preprečevati pa bomo morali prekomerne preprihe, ki povzročajo pri zaposlenih revmatična obolenja in prehlade.

Ropot

Tehnični ukrepi v naporih za znižanje vrednosti ropota niso zadovoljivi v obstoječih prostorih. Ropot v predilnicah presega mejno vrednost – 90 decibelov (dB). Zato vsi delavci, ki ne uporabljajo osebnega zaščitnega sredstva, t.j. zaščitne vate ali drugih zaščitnih

V omaricah prve pomoči mora biti predpisan sanitetni material za primer nesreč, slabosti in podobnega.

sredstev, v daljšem časovnem razdobju, oglušijo. Uporaba osebnih zaščitnih sredstev proti škodljivim vplivom ropota je obvezna. Ta ugotovitev bo dokazana, ko bomo v glasilo objavili analizo poročila pregleda sluha, ki ga je opravil Zavod za varstvo pri delu SRS, v preteklem letu v delovni organizaciji.

Škodljivosti bombažnega prahu

Vdihavanje bombažnega prahu škodljivo vpliva na dihala in često povzroča bronhialna obolenja (bronhitis) in bisinozo. Za dihala je škodljiv predvsem droben prah (velikost prašnih delcev do 5 mikronov). Bolezen ugotovljamo predvsem na osnovi poklicne raziskave in rentgenskega pregleda pljuč. Zato so na prstančnih strojih bistvenega pomena odsesalne naprave na strojih in redno odsesavanje prahu iz klimatskih kanalov z ročnim sesalcem.

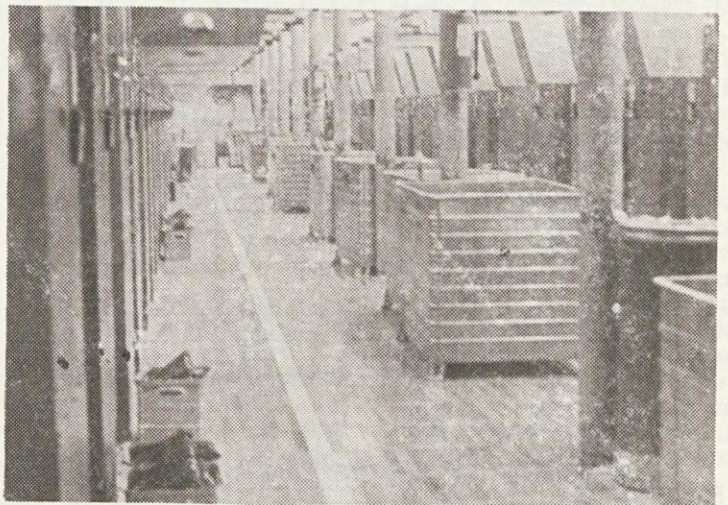
Čistilci klime morajo uporabljati pri odstranjevanju prahu respirator.

Sintetična vlakna so manj škodljiva, vendar v posameznih primerih povzročajo v dotiku s kožo preobčutljivost kože (alergijo) in eksceme.

Osvetljenost delovnega prostora

Osvetljenost delovnega okolja mora biti enakomerna brez bleščanja. Fluorescentne svetilke morajo biti nameščene v primerni višini, da je vidljivost iztekajočih niti na prstančnih strojih čim večja. Pri predenju sintetičnih barvnih vlaken morajo dodatna svetila enakomerno osvetljevati iztekajoče niti. Pregorele svetilke morajo dežurni električarji takoj zamenjati.

Pri posluževanju prstančnih strojev je potreben dober vid. Oslabelost vida pri predicah je večkrat v odvisnosti od psihičnih motenj (nervoz), ki so često v vzročni zvezi s preko-

Transportne poti v oddelkih morajo biti vidno označene in se jih ne sme zatrpavati.

mernimi pretrgi niti pri predenju melanžev in manj kvalitetne surovine.

Fiziološki pogoji dela pri posluževanju prstančnih strojev

Pri posluževanju prstančnih strojev težje menjavajo predprejo majhne predice. Neprijetno pa je stopati pri nakladanju predpreje na vodila strojev, ker je velika nevarnost za prevrnitev in poškodbe hrbtenice.

Pri posluževanju strojev obstoja večja možnost okvare vretenc, ker se mora predica vedno sklanjati pod določenim kotom. Pravilna uporaba prostega časa in gibanje na svežem zraku krepi odpornost telesa in preprečuje posamezna obolenja.

jo samo na dopoldanski izmeni. Splošno pravilo je, da moramo po uporabi školjko splakniti z vodo. Odmetavanje higienskih vložkov v školjke povzroča zamašenje odtočnih cevi, veliko dela in nevšečnosti ob čiščenju.

Ženski kotichek

V ženskem kotichek s sme biti samo higienska posoda za uporabljene vložke. Vodni grelec mora biti v brezhibnem stanju, da je vedno topla voda. Umivalnik mora biti skrbno očiščen.

Sanitarni prostori morajo biti ogrevani in zračeni. Prekomerni preprihi v sanitarnih prostorih lahko povzročajo prehladna obolenja in vnetja mehurja (cistitis) uporabnikov.

Tudi v oddelku predilnice sintetike smo mehansko zaščitili hidrantne omarice (na skrajni desni strani slike).

njevati, ker se v posodah razmnožijo mušice, muhe ki prenašajo klice in tako povzročajo obolenja.

Za nabavo sanitarnega materiala, mila in čistilnih sredstev, kot za pravilno uporabo sanitetnega materiala so odgovorni mojstri v oddelku.

Varnostni ukrepi pri posluževanju prstančnih strojev

V oddelku morajo biti vozički s predprejo na odrejenem mestu, prehodi in transportna pota pa vedno prosta.

Pred premikom vozička je pregledati voziček in pri prevozu predpreje paziti, da se voziček ne prevrne. Vsako okvaro strojev so predice dolžne, zaradi popravila, javljati mojstrom. Pred zagonom strojev se mora predica prepričati, če so zaščitni pokrovi pravilno nameščeni. Navito prejo na raztezalu sme posluževalka odstranjevati le s pomočjo kljuka ali z ročnim aparatom, obiralcem kosmičev. Medeninasfo kljukico mora imeti predica zavezano s predpisano vrstico. Pri odstranjevanju navitih niti mora paziti da kljukico ne zagrabijo valji. Ob večjem navitju niti na odva-

jalno gred, mora predica pred čiščenjem, stroj ustaviti. Čiščenje prstančnih strojev je dovoljeno z ročnim omelom na lahko dostopnih mestih na strojih in pri čiščenju vrhnjih valjčkov, z rokami. Pri ročnem čiščenju valjčkov je treba paziti, da prsti posluževalk ne pridejo v stik z vrtečimi vreteni. Ob vsaki izključitvi strojev iz obratovanja, se mora predica prepričati, če je stroj res ustavljen, da ne pride ob ponovni vključitvi električnega toka do samodejnega zagona stroja, do navitja niti na valj in zaradi drgnjenja vlaken do požara.

Pri dviganju in spuščanju vretenskega voza prstančnega stroja morajo posluževalke uporabljati le nepoškodovane kljuka.

Pred snemanjem kopsov preje morajo biti ločilci niti pravilno pripeti, da sami od sebe ne padejo v vodoravno lego.

Za snemanje kopsov morajo predice uporabljati le cele zaboje, za kar so odgovorne brigadirke.

Transportni delavci morajo z ročnim viličarjem previdno premikati zaboje, vozičke in drugi material, da ne poškoduje

(Nadaljevanje na 6. strani)

Delavci IMP Ljubljana pri zaključnih delih montiranja klimatskih naprav, s katerimi se bodo izboljšale delovne razmere, predvsem v poletnem obdobju.

Vzdrževanje in uporaba higienskih prostorov

Kakor doma čistimo in vzdržujemo higienske prostore, tako je potrebno v delovni organizaciji zagotoviti higieno in čistost prostorov.

Umivalnice in kopalnice

Praviloma so moške umivalnice ločene od ženskih umivalnic. Pri uporabi umivalnikov moramo paziti, da se ne zamašijo lijaki. Vse pokvarjene pipe moramo takoj popraviti. Po uporabi kopalnice je treba rešetke dvigniti, da se posušijo. Primerneje je pri uporabi kopalnice uporabljati leseno obutev, ker je nevarnost, da se v lesenih rešetkah pojavijo gljivice, ki povzročajo glivična obolenja med prsti nog. Po uporabi je potrebno kabino očistiti in zakleniti, ključ pa oddati pooblaščenim osebam.

Stranišča

Za čistočo stranišč veliko prispevajo uporabniki. Neprijetno pa je, če stranišča čisti-

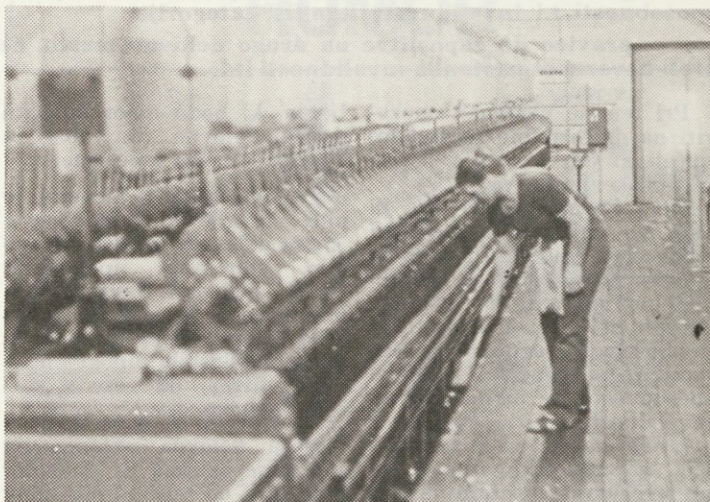
Garderobe

Čistoča v garderobni omarici je ogledalo osebnosti in zrelosti. Neprijetno je v omarici hraniti omela in drug material. Odpiranje vrat in ključko ni primerno, ker se poškodujejo stene omaric pri predzračnih odprtinah omarice. Kuhalnik s priključnim kablom in vtičem mora biti brezhiben in postavljen na izolacijski podlagi, ki preprečuje zanetek požara. Cigaretne ogorke moramo odlagati v pepelnike.

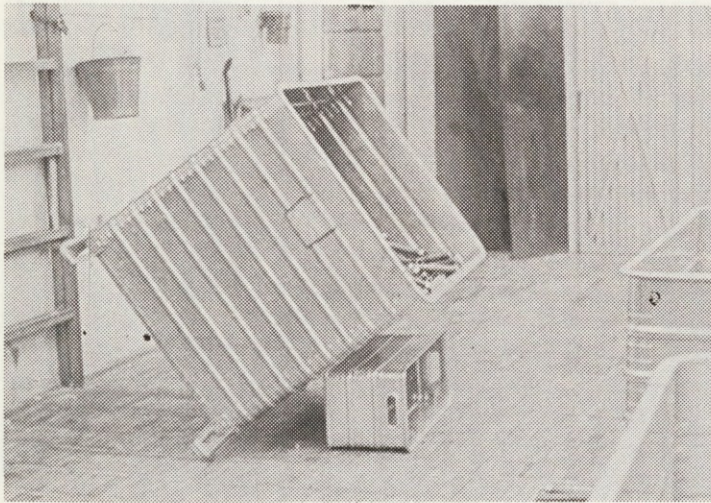
Prva pomoč

V omarici prve pomoči mora biti predpisan higienski material. Bolničarke morajo imeti določen izpit. Vsaka poraba tablet in drugega materiala se mora poimensko vpisati v posebno beležko. Prekomerna uporaba tablet je škodljiva in je zato bolje ob ponavljajočih bolečinah poiskati zdravniško pomoč.

Higijska nosila morajo biti na dostopnem kraju in varovana pred prahom. Odpadke iz higienskih posod je potrebno pravočasno odstra-

Za nemoteno delovanje je pomembno tudi redno čiščenje prstančnih predilnih strojev.

Da se pri nabiranju cevk ni treba pregloboko sklanjati, si predice pomagajo tudi na takšen način!?

(Nadaljevanje s 5. strani)

jejo pri transportu sodelavk. Za uporabo dvigala morajo imeti strokovni izpit in preizkus znanja iz varstva pri delu. Ob rednem čiščenju in ob popravilu strojev morajo vzdrževalci stroje na zanesljiv način izklopiti, na vklopno stikalo pa obesiti tablico: »Ne vključuj, delo na stroju!«

Za nadzor nad izvajanjem gornjih ukrepov so odgovorni mojstri na izmenah po posameznih oddelkih, ki so dolžni v primeru kršenja določil varstva pri delu primerno ukrepati. Ob neposredni nevarnosti za zdravje in življenje, ker niso bili storjeni predpisani ukrepi za varstvo

pri delu, sme delavka, delavec odkloniti delo ter zahtevati, da se nevarnost takoj odstrani. Spore v zvezi z odklonitvijo dela rešuje republiški inšpektorat dela. Izvajanje varstva pri delu je pri stabilizacijskih ukrepih v gospodarstvu izrednega pomena.

V prizadevanju za varne in zdrave delovne razmere so bodo morali še aktivneje vključiti samoupravni organi, komisija za varstvo pri delu in sindikalna organizacija. Le s skupnim sodelovanjem nam bo uspelo zagotavljati v predilnicah bolj zdrave delovne pogoje.

varn. ing. Franc Lesjak

Delavci s statusom invalida

Če najprej opredelimo pojem delovnega invalida je to zavarovanec, ki je na podlagi invalidnosti pridobil kakšno pravico iz invalidskega zavarovanja:

Npr.

- pravico do invalidske pokojnine;
- pravico do nadomestila OD v primeru zmanjšane sposobnosti, t.i. invalidnosti II. in III. kategorije;
- pravico do zaposlitve na drugo delovno mesto, če preti nevarnost nastanka invalidnosti itd.

Pri tem je potrebno opozoriti na dve izredno pomembni načeli, ki sta vgrajeni v sistem invalidskega varstva.

Prvo načelo je, da naj bi vsak za delo manj sposoben delavec (z zmanjšano delovno sposobnostjo) ostal še naprej delovno aktiven kar pomeni, da pravice in obveznosti iz invalidskega zavarovanja temeljijo na preostali delovni sposobnosti, ne pa na stopnji invalidnosti.

Drugo načelo pa je razvijati kar največ odgovornosti za preprečevanje nastajanja invalidnosti. Torej zagotavljanje takih pogojev dela in živ-

ljenja, ki bodo omogočili čim daljšo delovno aktivnost in zdravje vsakega zaposlenega.

V letu 1979 v SR Sloveniji je bilo invalidsko upokojenih 55.224 delavcev, medtem ko je bilo starostno upokojenih 104.677 delavcev. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja ugotavlja, da število invalidskih upokojencev raste hitreje od števila starostnih upokojencev.

Naša delovna organizacija zaposluje skupno 61 delovnih invalidov, od tega 14 invalidov II. kategorije in 47 invalidov III. kategorije.

Kategorija	Spol/	ŽENSKE	MOŠKI	SKUPAJ
II.		11	3	14
III.		35	12	47
SKUPAJ		46	15	61

Glede na strukturo zaposlene delovne sile (največ žena), je razumljivo, da je največ invalidnih oseb žensk.

Če pogledamo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih invalidnih oseb v naši delovni organizaciji ugotovimo, da ima več kot polovica delavcev polkvalifikacijsko izobrazbo. Invalidnost je nastopila najpogosteje pri delavcih v neposredni proizvodnji oz. pri samem delovnem procesu. Vzrok za nastanek invalidnosti je bolezen in le v enem primeru nesreča na delu.

Značilnost za invalidnost t. i. II. in III. kategorije je, da gre za invalidnost, ki še ni tolikšna, da bi zahtevala invalidsko upokojeitev, temveč omogoča in zahteva ali zaposlitev na drugem lažjem manj nevarnem delovnem mestu ali pa skrajšani delovni čas.

Glede na to, da imamo poleg invalidov še 37 delavcev premeščenih na lažje delovno mesto na podlagi zdravniškega potrdila lahko pričakujemo, da se bo število invalidov

povečalo. Mnogi izmed njih bodo še v letošnjem letu predstavljeni invalidski komisiji na Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Pri tem pa ne smemo pozabiti še na število delavk premeščenih na lažje delovno mesto za čas nosečnosti.

Problem premeščanja delavcev s statusom invalida na lažje delovno mesto je zato zelo pereč. Vemo namreč, da v naši delovni organizaciji nimamo tolikšno število lažjih delovnih mest, kot je skupno število invalidov in delavcev premeščenih na lažja delovna mesta na podlagi zdravniškega potrdila. Nekaterim izmed njih omogočimo delo z zmanjšano obremenitvijo oz. delo primerno njegovim preostalim delovnim zmožnostim, vendar to ni vse, zavedati se moramo, da ni dovolj, da delavcu zagotovimo samo lažje delo temveč, da se bo pri tem delu počutil tudi uspešnega in koristnega.

soc. delavka
Jolanda Konrad

Samoupravljanje

V 11. številki Informacij, 28. 1. 1981, je bilo napisano: več vodij SDS je postavilo vprašanje, kako planirati letne dopuste oz. kako prisiliti delavce, da bodo tudi v zimskih mesecih koristili dopust?

Je tako vprašanje v duhu samoupravljanja? Če bi bilo, bi rekli: »Ker smo v stabilizacijskem obdobju, apeliramo na vse zaposlene v predilnici Litija, naj se pogovorijo s svojimi mojstri — nadrejenimi o koriščenju rednega dopusta za vse leto.«

Dosedanja praksa je pokazala, da se največ dopustov porabi v poletnih mesecih. Kaj je temu vzrok? Delno letovanje na morju, glavni vzrok koriščenja dopustov v juliju in avgustu so pa slabi pogoji dela v proizvodnih oddelkih. V poletnih mesecih je temperatura med stroji 35°C, v sukalnici pa še več. Zakon o varstvu pri delu določa, naj bo temperatura v delovnih prostorih največ do 28°C. Delno ali pa povsem se bo problem dopustov v poletnih mesecih rešil z montažo nove klimatske naprave, za katero upamo, da bo odpravila visoke temperature v proizvodnji.

Idealno bi bilo, da bi vsak delavec koristil svoj dopust v treh delih. En del pozimi, za zimsko rekreacijo, to je smu-

čanje. Materialni in denarni pogoji večini delavcem to onemogočajo. Sama nabava rekvizitov za zimsko rekreacijo je za delavce predraga, saj stane najmanj 1 stari milijon.

Letovanje na morju je pa tudi problem zase. Iz prakse vemo, da veliko delavcev in delavk ne letuje na morju iz različnih vzrokov. Jesenski del dopusta naj bi bil namenjen nabavi ozimnice.

Dokler ne bo teh pogojev, se moramo samoupravno dogovarjati z delavci o koriščenju dopusta skozi vse leto.

Leon Bizjak

PREDILNICA LITJA

1886 - 1981

Kdo, kje in zakaj uresničuje samoupravno delavsko kontrolo

Samoupravna delavska kontrola je nedeljiva in neodtujljiva samoupravna pravica in dolžnost vsakega delavca, ki ju zagotavljata ustavi SFRJ in SRS ter zakon o združenem delu (ZZD).

Delavci v TOZD in drugih oblikah združenega dela uresničujejo samoupravno delavsko kontrolo zaradi zaščite, razvoja, krepitve in uresničevanja samoupravnih pravic in dolžnosti za nadaljnjo krepitev socialistične demokracije. Delavci imajo pravico in dolžnost, da uresničujejo samoupravno delavsko kontrolo sami (neposredno) ali prek organov samoupravljanja oz. posebnega organa samoupravne delavske kontrole.

Organ samoupravne delavske kontrole nadzira izvajanje statuta in drugih samoupravnih aktov organizacije ter samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, izvajanje sklepov delavcev, organov upravljanja ter izvršilnih in poslovnih organov organizacije in skladnost teh aktov in sklepov s samoupravnimi pravicami, dolžnostmi in interesi delavcev, organov in služb organizacije;

ali se odgovorno ter družbeno in ekonomsko smotno uporabljajo družbena sredstva in razpolaga z njimi, izvajanje načela delitve po delu pri razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke; uresničevanje in varstvo pravic delavcev v medsebojnih razmerjih pri delu;

obveščanje delavcev o vprašanih, ki so pomembna za odločanje in nadzorstvo v organizaciji, ter uresničevanje drugih samoupravnih pravic, dolžnosti in interesov delavcev.

Organ samoupravne delavske kontrole ima pravico in dolžnost, da z ugotovljenimi pojavi in svojim mnenjem seznanja delavce, organe in službo organizacije, pri katerih jih je opazil, in organe, ki imajo v organizaciji pravico in dolžnost, da jih odpravijo, kakor tudi da sodeluje z organi družbenega nadzorstva in z drugimi organi kontrole.

Sestavo, volitve in odpoklic organa samoupravne delavske kontrole ter njegove pravice, dolžnosti in odgovornosti urejajo statut in drugi samoupravni akti delovne organizacije v skladu z zakonom.

Samoupravno delavsko kontrolo bomo uveljavili kot neločljivo sestavino celovitega odločanja delavcev. Sodelovanje samoupravne delavske kontrole pri odločanju bomo zahtevali že v fazah pripravljanja odločitev, in to predvsem z ustreznim in sprotnim obveščanjem teh organov v celotnem poteku in vsebini odločanja. Pri tem bomo poleg nadaljnega uveljavljanja organa sam. del. kontrole opredeljevali svoja stališča, zlasti o tistih vidikih uresničevanja sam. del. kontrole, ki jih delavci uresničujejo neposredno ali v organih upravljanja.

Zlasti osnovne organizacije zveze sindikatov bodo uveljavile ustrezno vlogo in položaj samoupravne delavske kontrole, s tem da bodo zagotavljale politično in delovno pomoč ter zaščito delavcem pri opravljanju te funkcije in da bodo tudi same sodelovale v njej.

Predvsem naj spodbujajo preverjanje uresničevanja sklepov organov upravljanja in njihovo samokontrolo dela. Sindikati bomo to obliko uveljavljanja samoupravljanja delavcev razvijali tudi kot sredstvo uveljavljanja odgovornosti, samoupravne socialistične morale ter onemogočanja samovolje, tehnokratskega prilaščanja oblasti, podcenjevanja samoupravnih norm in drugih oblik odtujevanja oblasti delavcem. Pri tem bomo spodbujali tesnejše medsebojno sodelovanje in pomoč organov samoupravne delavske kontrole ter družbenih pravobranilcev samoupravljanja sodišč združenega dela, komisij za družbeni nadzor, službe družbenega knjigovodstva in drugih institucij.

Sindikat je nosilec postopka evidentiranja kandidatov za člane organov sam. del. kontrole. Prizadeva naj si, da bo delo organov sam. del. kontrole temeljilo na sprejetih programih in da bodo člani organov tudi usposobljeni za to.

Samoupravna delavska kontrola omogoča s preventivnimi ukrepi zagotavljati čim bolj nemoteno uresničevanje socialističnega samoupravljanja ter pravočasno preventivno odpravlja ter preprečuje vzroke za protisamoupravne pojave raznih oblik negativnega delovanja. Zaradi tega ni le nujno, ampak bi morala biti obvezna naloga vseh nosilcev samoupravljanja, zlasti pa za subjektivne sile (ZK, ZSS, ZSMS), da zagotovijo take vsebine in oblike usposabljanja, ki bodo zajele vse delavce v vseh oblikah združenega dela, da se bodo seznanili in da bodo spoznali svoje osnovne naloge oziroma dolžnosti in pravice v smislu funkcij in vloge samoupravne delavske kontrole. Posebno skrb pri usposabljanju pa posvečamo še posebej članom in organom samoupravne delavske kontrole.

Franc CENKAR

Sindikat delavcev tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije je od 4. do 6. decembra 1980 organiziral seminar v Dolenjskih toplicah. Seminar je bil organiziran v skladu z operativnim načrtom republiškega odbora ter akcijskim programom priprav na 2. konferenco Zveze sindikatov Slovenije. Udeležili so se ga predsedniki in sekretarji občinskih odborov, predsedniki KO, konference sindikatov OOZS, predstavniki družbeno političnega življenja ter tov. Vinko Hafner, predsednik RS ZSS.

S seminarja sindikata delavcev tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije

Seminar je potekal po programu, v katerem je bila zajeta najbolj aktualna tematika. Zadnji dan seminarja je bila tudi seja republiškega odbora sindikata delavcev tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije, na kateri smo razpravljali:

— o predlogu družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke;

— o predlogu stališč in sklepov konference ZSS o vlogi in nalogah sindikatov pri uveljavljanju načela delitve po delu in rezultatih dela;

— o predlogu družbenega dogovora o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog. Tov. Vinko Hafner je v uvodu povedal, da je uveljavljanje načela delitve po delu in rezultatih dela ves čas ena poglobitvenih nalog Zveze sindikatov. Uresničevanje tega načela je vzpodbuda za vsakega delavca za povečanje produktivnosti ter za smotno gospodarjenje z družbenimi sredstvi, s tem pa tudi za povečanje osebnih dohodkov, kot edine stvarne rasti osebne standarde. Vsak naj bo nagrajen po svojih sposobnostih in svojem delu, kar pomeni, da za enako delo, oziroma za doseganje enakih rezultatov dela pripada tudi enak dohodek.

V svojem izvajanju se je dotaknil tudi uresničevanja poli-

tike gospodarske stabilizacije, ki je življenjski interes delavskega razreda. V preteklih letih so osebni dohodki rasli hitreje kot produktivnost, kar je znatno prispevalo k poslabšanju gospodarske stabilnosti. Zavedati se moramo, da bo prihodnje leto težko, kakor tudi celotno petletno obdobje. Velik poudarek je tov. Hafner dal nagrajevanju delavcev v neposredni proizvodnji. Menil je, da je delavec za strojem še vedno premalo nagrajen za svojo delo ter, da še vedno premalo odloča o rezultatih svojega dela. Zato naj bo usmeritev sindikatov v prihodnjem obdobju taka, da bi s stimulativnim nagrajevanjem del v proizvodnji zmanjšali razliko med proizvodnimi delavci in delavci neproizvodnih enot. Edino tako bi zajezili množičen odhod delavcev iz proizvodnje v režijske službe.

Misel, ki je bila izrečena na posvetu, da bi s primernim nagrajevanjem del v proizvodnji dosegli to, da bi se delavci iz režijskih služb vračali v proizvodnjo, se mi zdi težko dosegljiva. Velik korak pa bi napravili v prihodnje že s tem, da bi omejili razširjanje raznih administrativnih del. Poudariti pa velja, da so tudi režijske službe pomemben faktor v našem socialističnem sistemu, še posebno z uvedbo svobodne menjave dela med uporabniki in izvajalci.

Anton Požek

HUMOR

ZDI SE MI, DA NI NEKAJ V REDU - Z. LOKACIJO!!
JOHN ŠKABARŽIČ

NE RAZVEM TOV. ŠEF, KAJ VAS MOTI PRI MOJEM DELU, SAJ PRAV NIČ NE DELAM!!
JOHN ŠKABARŽIČ

Množični obisk na enem od prejšnjih pustnih karnevalov v Litiji

POŠKODBE V JANUARJU 1981

1. Pred pričetkom dela je **Marija Kajič** na poti iz garderobe v oddelek skrajšala pot tako, da je skočila iz skladiščne rampe na industrijski tir. Pri skoku je občutila bolečine v kolku desne noge in je zaradi tega v bolniškem staležu.

2. **Fani Planinšek**, kuharica, je točila topli obrok (ješprenj) iz plinskega kotla v lonec. Ko je hotela odnesti poln lonec do strežnega pulta, ji je spodrsnilo, pri lovenju ravnotežja je z levo roko udarila po loncu in si jo poškodovala oziroma opekla.

3. Na poti na delo je **Slavki Majcen**, sukalki, na poti proti vratarnici med sneženjem spodrsnilo. Pri padcu si je poškodovala zapestje leve roke.

4. **Ladislav Vozel**, posluževalec mikalnikov, je predhodno ustavil mikalnik Hergeth, nato pa po lestvi zlezal v jašek pod mikalnikom, da bi

očistil navita vlakna. Ko je pogledal navzgor, mu je v desno oko padla nešistoča, ki je povzročila vnetje.

5. Vodja imene, **Franc Mahkovic**, je menjaval »sica« glave na brezbalonskih sukalnih strojih. Ko je z imbus ključem hotel odviti vijak na vretenu, je z nogo spustil zavoro, vreteno se je zavrtelo in mu je rotirojoči ključ poškodoval sredinec desne roke.

6. Na poti domov je **Bojan Ivanušič**, čistilec strojev padel na poledeneli poti in s kolenom leve noge zadell ob tla in si jo poškodoval.

7. **Marija Flus**, snemalka na flyerjih, je šla na delo na nočno izmeno. Na poledeneli in zasneženi poti od glavne ceste proti vratarnici ji je spodrsnilo in je padla ter si poškodovala desno stran prsnega koša.

Andrej Krhlikar

VSI NA PUSTNI KARNEVAL

Letos bo v nedeljo, 1. marca 1981, ob 14. uri, že 23. tradicionalni pustni karneval.

Pisana karnevalska povorka bo krenila iz Romanovega trga po Zasavski cesti preko mostu, po Cankarjevi ulici, nazaj, preko mostu, na Trg svobode in po Valvazorjevem trgu do Centromerkurja. Tam bo zaključna točka. V programu bo sodeloval Tone Fornezzi-Tof in njegova skupina.

Ob 17. uri se bo pričel pustni ples v dvorani na Stavbah.

Od 12.30 do 15.30 bodo vse ceste v Litiji zaprte za promet z vozili. Obvoz za smer Ljubljana—Zagorje bo od Hotiča, preko Konja do Ponovič; za smer Zagorje—Ljubljana pa reko Šmartna in Besnice. Obvoza sta le za osebne avtomobile.

ODŠLI V JANUARJU 1981

Pisni sporazum — odpoved delavca:

31. 12. 1980 **Hazema KANTIČ**, Zagorje, Grajska 1, predilnica bombaža 2. izmena;

31. 1. 1981 **Antonija LOGAR**, Litija, Prvomajska 2, predilnica sintetik 2. izmena;

31. 1. 1981 **Franc MLAKAR**, Prežganje, Reka gozd 26, predilnica sintetik 3. izmena;

13. 1. 1981 **Valter OSOLNIK**, Litija, Ul. solidarnosti 2, transport;

31. 1. 1981 **Smajo SAFIČ**, Litija, Prvomajska 4, transport.

Odhod v JLA:

7. 1. 1981 **Marjan ŽLAHTIČ**, Litija, C. kom. Staneta 18, transport.

Invalidska upokožitev:

28. 1. 1981 **Slava GRUM**, Litija, C. kom. Staneta 17, zbiralnica cev.

Izključitev:

31. 12. 1980 **Majda BUKOVŠČAK**, Zagorje, C. zmage 59, predilnica bombaža 2. izmena.

V naši delovni organizaciji je bilo na dan 31. 1. 1980 zaposlenih 1061 delavec, od tega 723 žensk in 338 moških.

Od skupnega števila zaposlenih je bilo 30 mladoletnih oseb.

M. Šraj

PREŠERNOVA DRUŽBA

MESEČNA LJUDSKA
REVija »OBZORNIK«

je poljudna ljudska revija z zelo pisano in vsestransko zanimivo vsebino. Razen kratkih novel domačih in tujih pisateljev prinaša na 80 straneh vsak mesec zanimive članke z vseh področij znanosti in človeškega zanimanja. Zgodovina, potopisi, narodopisje, problemi daljnih dežel in ljudstev, razvoj tehnike in znanosti, revolucije in vojne, razvojna pot človeškega rodu ter perspektive prihodnosti, življenjske poti domačih in tujih znamenitih ljudi, zanimivi kulturni problemi in dogajanja, pa še pisane podobe iz narave in živalskega sveta. Re-

vija posveča posebno pozornost umetniški in estetski vzgoji bralcev ter je bogato ilustrirana. Zanj se navdušujejo tako prosvetni delavci kot mladina, prav tako pa tudi ljudje vseh poklicev, od preprostih ljudi do izobražencev. V njej bomo še naprej objavljali poročila o delovanju Prešernove družbe, pisma, ki nam jih pošiljajo naši člani in odgovore nanje. Vabimo vas k sodelovanju.

Letna naročnina (12 števil) »Obzornika« 1981 je 300.— dinarjev, lahko pa jo poravnate tudi v največ treh obrokih, najkasneje do konca novembra 1981. Posamezna številka stane 30.— dinarjev.